

JO-uttalanden

I vilken mån bör taxeringsnämnd granska räkenskapshandlingar?

TO i en stad i Västsverige ifrågasatte i sedvanlig underrättelse att med avvikelse från droskägaren D:s självdeklaration uppskatta dennes inkomst av droskrörelsen efter skön. I brev till TO den 27 april bestred D avvikelse och erbjöd sig att till TN överlämna sina räkenskapsböcker och verifikationer för granskning. TN lät sig emellertid ej avhöra annat än genom slutlig underrättelse om avvikelse av samma innehåll som den första underrättelsen.

D anförde hos JO bl. a. att han hade ordnad bokföring med bundna dagböcker, att han dagligen antecknat vägmätar- och taxameterställning, antal turer och inkörda belopp m. m. samt att TN, om nämnden kommit i tidsnöd, kunnat taxera honom i enlighet med deklarationen och i stället begära eftergranskning genom TI:s försorg.

I yttrande till JO anförde TO bl. a. följande. TN:s avvikelse grundades på en jämförelse med de andra droskrörelsedeklarationerna i staden. Av sekretesskäl kunde självfallet innehållet i dessa ej yppas för D. Önskemålet att TN skulle granska D:s bokföring kunde varken av formella eller sakliga skäl rimligen tillgodoses. En taxeringsrevision krävde beslut av förste TI, varför TN av formella skäl inte kunde utföra en sådan granskning. Nämndens arbetsbörda skulle inte heller tillåta en tidsödande bokgranskning.

JO yttrade i sitt beslut följande. Enligt 113 § regeringsformen kan TN:s ordförande och ledamöter icke ställas till ansvar för taxering som beslutats av dem. Jag saknar sålunda befogenhet att pröva riktigheten av den gjorda avvikelsen från D:s deklaration. — Beträffande förfarandet i taxeringsärendet må framhållas följande. D har givetvis haft rätt att som stöd för sina uppgifter i deklarationen åberopa räkenskapsböcker och verifikationer. Enligt 61 § 4 mom. TF har han dessutom varit berättigad att företräda inför TN för att meddela upplysningar till ledning vid taxeringen av honom. Vid taxering skall, såsom i 1 § förordningen sägs, iakttagas att taxeringarna blir överensstämmande med taxeringsförfattningarna samt i möjligaste måtto likformiga och rättvisa. Härav följer att TN bör beakta alla omständigheter som kan ha betydelse i det särskilda fallet. Någon skyldighet i detta hänseende kan emellertid med hänsyn till taxeringsmäns ovanberörda ansvarsfrihet inte anses åligga TN. På grund härav synes nämnden ej heller vara pliktig att granska företedda räkenskapshandlingar, ehuru sådan granskning naturligtvis bör ske då möjlighet därtill finnes. I 15 § TF stadgas att TN vid behandling av taxeringsfråga, som kräver särskild sakkunskap, må anlita biträde av sakkunnig och att sakkunnig tillkallas av ordföranden efter samråd med förste TI. En annan sak är att, enligt 57 § samma förordning, beslut om taxeringsrevision meddelas av förste TI.